

Gènere, Sexualitat i Creació

Professora Helena González Fernández

Codi 569566

Contingut i objectius

Els estudis de gènere i sexualitat han generat un canvi fonamental en la creació, el pensament i la societat, que no només ha autoritzat l'accés de les dones com a productores a les arts, sinó que ha generat un corpus i una "gramàtica" que han influït en l'anàlisi de la cultura i el pensament, així com en els debats que conformen la contemporaneïtat, com ara el de les sexualitats. Des de la posició de la creadora, la lectora i espectadora, i la producció artística, ens proposem resseguir els elements més destacats de les teories de gènere i sexualitat, des de la teoria feminista a la teoria queer. S'analitzaran exemples destacats de la literatura, les arts visuals, la literatura electrònica i el cinema.

8

Els objectius fonamentals d'aquest curs són tres. En primer lloc, assolir un coneixement teòric sobre la teoria feminista i els estudis sobre gènere i sexualitat en l'àmbit de la literatura i les arts. En segon lloc, analitzar amb aquests conceptes i fonaments teòrics la producció literària i artística, teòrica i crítica. I en tercer lloc, aplicar la metodologia de la teoria feminista i els estudis de gènere a textos crítics i acadèmics de diverses cultures a la contemporaneïtat.

Blocs temàtics

1. Disg i creació.
 - 1.1 Autoria, cànon, genealogia, disg d'escriptura. Autora, *auctoritas*. Tensions amb el cànon i el repertori. El reconeixement de l'herència i la construcció de genealogies.
 - 1.2 Ficció i experiència. L'acòsmia i la sexualització dels espais. Modalització del jo: retrats i relats amb el gènere i la sexualitat en primer pla. L'autobiografia com a escriptura política. Narratives diferenciades de les comunitats emergents.
2. Teories sobre la lectura i la mirada
 - 2.1 La lectora com a crítica. Imatges i subjectes. Llegir com a feminista, llegir com a queer. Lectures i mirades polítiques.
 - 2.2 Plaer visual, l'espectadora feminista, mirades no regulades. Mirada, identificació, disg i distància crítica.
3. La negociació del gènere i la sexualitat en les pràctiques artístiques.
 - 3.1 Revisió, paròdia i subversió de models creatius. Recursos per a la deconstrucció de la "gramàtica". La revisió dels estereotips. La cerca de nous models formals.
 - 3.2 La *performance*: el cos com a text. El *body art*. La redefinició dels espais.
 - 3.3 Cibercultura: identitat i intimitat. Pràctiques literàries electròniques. El jo com a espectacle. Noves comunitats, nous formats. La creació al mur.

Metodologia i organització general de l'assignatura

L'assignatura s'organitza segons tres tipus d'activitats:

1. Classes teòriques on l'alumnat obté els coneixements sobre la metodologia i els continguts dels blocs temàtics de l'assignatura (la qual cosa no vol dir classes magistrals, sinó que pressuposen la intervenció activa de l'alumnat).
2. Seminaris de discussió sobre fonts bibliogràfiques i exemples pràctics, per tal d'afavorir situacions en les quals l'alumnat ha de debatre i ampliar els seus coneixements i potenciar l'argumentació raonada i coherent de manera oral.
3. Treball individual, tutoritzat per la professora, per tal que l'alumnat pugui aprofundir els coneixements obtinguts i practicar habilitats d'escriptura relacionades amb l'assaig acadèmic.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Els treballs es lliuraran en format .doc (no .pdf) mitjançant l'aula virtual. No s'admenten exercicis per una altra via.

Avaluació continuada

Elaboració de dos comentaris crítics (50% i 50%) segons el model de comentari de Lletre de Dona (<http://www.ub.edu/cdona/lletradedona>) que cal aprovar independentment. La temàtica i l'enfocament s'han de acordar prèviament amb la professora; s'haurà de marcar amb ella una tutoria individual per al seguiment com a mínim dos setmanes abans del lliurament. El primer comentari es lliurarà el 28 de novembre de 2013; el segon en la data la data oficial prevista en el calendari de la Facultat.

Avaluació única

L'avaluació única consistirà en l'elaboració d'un treball escrit de 2.500 paraules aproximadament, prèviament concordat amb el professor, que valdrà el 100% de la nota final i es lliurarà en la data oficial prevista en el calendari de la Facultat

Els alumnes que excepcionalment vulguin acollir-se a l'avaluació única tenen un mes des del inici de les classes per sol·licitar-la. Hauran de realitzar un treball escrit tutoritzat segons les especificacions proporcionades per la professora.

Reavaluació

La reavaluació segueix el format de l'avaluació única. La data de lliurament serà la prevista en el calendari oficial de la Facultat.

Fonts d'informació bàsica

La bibliografia recomanada es completarà a les sessions presencials.

CARBONELL, Neus & TORRAS, Meri (comp.). *Feminismos literarios*. Madrid: Arco, 1999.
CIXOUS, Hélène. *La risa de la Medusa. Ensayos sobre escritura*. Barcelona: Anthropos, 2001.
COLLIN, François. *Praxis de la diferencia*. Ed. Marta Segarra. Barcelona: Icaria, 2006.

- DÍAZ-DIOCARETZ, Myriam & ZAVALA, Iris M. (coords.). *Breve historia feminista de la literatura española (en lengua castellana)*. I. *Teoría feminista: discursos y diferència*. Barcelona: Anthropos, 1993.
- FELSKI, Rita. *Literature after Feminism*. Chicago: The University of Chicago, 2003.
- FUSS, Diana. *Essentially Speaking. Feminism, Nature and Difference*. London: Routledge, 1989.
- GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, Helena & Isabel CLÚA. *Máxima audiencia. Cultura popular y género*. Barcelona: Icaria, 2011.
- Lectora: revista de dones i textualitat*, Barcelona (1995-). <http://www.ub.edu/cdona/lectora-revista-de-dones-i-textualitat>
- MACEDO, Ana Gabriela & Ana Luísa AMARAL. *Crítica feminista*. Porto: Afontamento, 2005.
- MÉRIDA, Rafael M. *Manifiestos gays, lesbianos y queer. Testimonios de una lucha (1969-1994)*. Barcelona: Icaria, 2009.
- POLLOCK, Griselda. *Differencing the Canon: Feminist Desire and the Writing of Art's Histories*. Nova York: Routledge, 1999.
- SEGARRA, Marta (ed.). *Deseo de escritura*. Barcelona: Reverso, 2003.
- SEGARRA, Marta (ed.). *Políticas del deseo. Literatura y cine*. Barcelona: Icaria, 2007.